

אין פרה משוגעת בישראל

הפורטל לחקלאות, טבע וסביבה 28.5.2013

ישראל עוזבת את המועדון המפוקפק של המדינות שבהן יש סיכון לחלות במחלת הפרה המשוגעת. שר החקלאות **יאיר שמיר**: "מעבר להקטנת הסיכון לתחלואה באדם ובבקר ולתדמית וההכרה הבין-לאומית, במקצועיות השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות, ההחלטה הינה בעלת משמעות כלכלית, שתחסוך למדינת ישראל מיליוני שקלים"

בקר נגוע והפרות נדבקות באכילת מספוא נגוע. המחלה התגלתה לראשונה בבריטניה בשנות ה-80 של המאה הקודמת וגרמה לתמותה בקרב בני אדם ופרות, ולנזקים כלכליים כבדים ביותר, בשל השמדת אלפי ראשי בקר ופגיעה בייצוא. במרוצת השנים היא אובחנה ברוב מדינות אירופה, ארה"ב, קנדה ויפן. המחלה לא התגלתה באוסטרליה, ניו זילנד ובמספר מדינות בדרום אמריקה. בישראל אובחן מקרה בודד של המחלה בשנת 2002.

עם גילוי המחלה קיבלה ממשלת ישראל החלטה להפעיל תכנית להתמודדות עמה ולמניעת חשיפת בני אדם לגורם המחלה. את התכנית הפעילו השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות, במסגרתה נבדק בקר בריא בעת שחיטתו, הושמדו איברים פנימיים בעלי סיכון גבוה להדבקה, הוקמה מערכת ניטור העוקבת אחר מקור וגיל הבקר, החל מיום היוולדו ועד שחיטתו. בנוסף, נאכפו והוטלו הגבלות ייבוא של מספוא, בעלי חיים ומוצריהם ממדינות שבהן התגלו מקרי המחלה. כלל הבדיקות במרוצת העשור שחלף הניבו תוצאות שליליות. התכנית הוכיחה את עצמה לאורך השנים ובזכותה לא נדבקו אף אדם או פרה במחלה. מאז ועד שנת 2012 תוקצבה פעילות זו בסך של כ-107 מיליון ₪.

לאחרונה הציגו השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות לארגון ה-OIE את תוצאות הפעילות, ובעקבות כך החליט הארגון, לאחר בדיקה מדוקדקת, להעניק למדינת ישראל את המעמד היוקרתי של סיכון זניח להופעת המחלה. בכך מצטרפת מדינת ישראל למועדון המדינות בעלות מעמד של סיכון זניח הכוללות את: ארגנטינה, אוסטרליה, אוסטרליה, בלגיה, ברזיל, צ'ילה, קולומביה, דנמרק, פינלנד, איסלנד, הודו, ניו זילנד, נורבגיה, פנמה, פארגואי, פרו, סינגפור, שבדיה ואורוגוואי אשר קבלו מעמד זה בשנים קודמות.

השבוע, יחד עם ישראל, יתקבלו מדינות חדשות למעמד הסיכון הזניח למחלה - איטליה, יפן, הולנד, סלובניה וארה"ב. מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות, **ד"ר נדב גלאון**, שייצג את ישראל באירוע: "לאחר גילוי מקרה בודד של המחלה בשנת 2002 לא התגלה מקרה נוסף, עם זאת עקב הסיכון הזניח, אך הקיים, להופעת מקרי מחלה, נדרשים השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות להמשך מעקב בהתאם להנחיות ארגון ה-OIE". ■

ארגון ה-OIE, הארגון העולמי לבריאות בעלי חיים, שבו חברות 178 מדינות, הכריז על צירוף ישראל למועדון המדינות בעלות סיכון זניח למחלת **ספגת המוח**, הידועה יותר בכינוי "**מחלת הפרה המשוגעת**". מדינות במעמד של סיכון זניח אינן נדרשות להמשיך במרבית הבדיקות, שעלותן כ-7 מיליון ₪ מדי שנה. בעשור האחרון תוקצבה ההגנה מפני המחלה ע"י המדינה ב-107 מיליון ₪.

עם זאת, בכדי לשמור על מעמד של סיכון זניח, על השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות להמשיך ולפקח על תזונת פרות, לאסור ייבוא בקר ומוצריו ומספוא ממדינות אשר מעמד הסיכון שלהן אינו מוגדר, לפקח על פעילות הכילוי של בקר שמת ולבצע בדיקה מדגמית בבקר שגילו מעל שנתיים וחצי ובבקר, בכל גיל, במקרה של הופעת סימנים עצביים. עלות המשך הפעילות עומד על כ-0.5 מיליון ₪ בשנה בלבד.

ספגת המוח בבקר הינה מחלה הנגרמת על ידי חלבון, שבשל פגם בו יוצר משקע, אשר גורם להיווצרות חללים ברקמת המוח שמזכירים במראם ספוג, ומכאן שמה של המחלה. המחלה עלולה להיות מועברת לבעלי חיים ולבני אדם. בבני האדם היא לידי ביטוי במחלה הדומה למחלות **קרויצפלד יעקב** או **קורו**, שתסמיניהן דומים לתסמינים בפרות. כתוצאה מיצירת החללים במוח, החולים במחלה סובלים מבעיות זיכרון וסימנים עצביים. המחלה הינה חשוכת מרפא, וכל החולה בה ימות תוך חודשים מרגע הופעת הסימנים הראשונים. בני אדם נדבקים במחלה מאכילת בשר

ד"ר נדב גלאון בעבודת השטח בחקלאות